

Muzej Brodskog Posavlja i Konzervatorski odjel predstavljaju

Vrijedna zbirka župnika Mate Kneževića

■ Zeleći očuvati obiteljsku i zavičajnu baštinu, dugogodišnji župnik u župi sv. Mateja u Garčinu, a danas na službi u župi sv. Franje Asiškog u Gradištu **Mato Knežević** intenzivno je petnaestak godina skupljao predmete slavonske tekstilne baštine. Uglavnom su to uporabni tekstilni predmeti, od ukrasnih salvetica, stolnjaka, otaraka, ponjava do kompleta ili pojedinačnih dijelova muških i ženskih nošnji, od lana, pamuka, vune i svile, izvedenih različitim tehnikama tkanja i ukrašeni šlingom, svilovezom, zlatovezom, toledom, necom, kukičanjem... Sve su to predmeti koji datiraju od početka 19. do druge polovice 20. stoljeća i karakteristični su za brodsko i županjsko Posavlje, te đakovački i vinkovački kraj. Zbirku tekstilnih rukotvorina i drvenoga pokućstva vlč. Knežević i danas dopunjava, te ona sadrži gotovo dvije tisuće raznolikih predmeta, od kojih je dio predstavljen javnosti na izložbi u Muzeju Brodskog Posavlja. Izložba je izazvala veliko zanimanje, pa prošloga petka brojni posjetitelji, koji su stigli sa svih strana Brodsko-posavske, ali i drugih slavonskih županija, nisu mogli ni ući u muzejsku izložbenu dvoranu u prigodi otvorenja.

Velečasni Knežević, s ravnateljem Špicerom i pročelnicom Perković, zahvalio je svima koji su omogućili ovo predstavljanje njegove zbirke u koju je uložio ogromnu ljubav

Ova je etnografska izložba, koju je moguće razgledati sve do 10. svibnja, rezultat istraživanja i dokumentiranja privatnih etnografskih zbirki na području Brodskog Posavlja, koje su kao projekt 2015. zajednički pokrenuli etnografski odjel Muzeja Brodskog Posavlja i Konzervatorski odjel Ministarstva kulture u Slavonskom Brodu, a proveli etnolozi **Karolina Lukač** i **Krešimir Mijakovac**. Upravo je zbirka župnika Kneževića, koja

se u trenutku popisivanja čuvala u prostorijama župnog dvora u Garčinu, a danas je smještena u Gradištu, prva popisana. Nastajala kroz dulje razdoblje nasljeđivanjem, otkupom i darovanjem, a danas - odlukom Ministarstva kulture, a na prijedlog slavonskobrodskog Konzervatorskog odjela - ima i status zaštićenog pokretnog kulturnog dobra, jer je riječ o povijesnim predmetima iz 19. i 20. stoljeća. Na otvaranju izložbe ravna-

telj Muzeja Brodskog Posavlja **Hrvoje Špicer** je naglasio kako je velečasni Knežević, zahvaljujući vrsnom poznavanju tradicijskog ruha i izvornih tehnika njegove izrade, uz prikupljanje i čuvanje tekstilne baštine svoga kraja i čest suradnik folklornih manifestacija, ali i suradnik brojnim stručnjacima pri istraživanju i zaštiti tradicijske kulturne, napose tekstilne baštine. Osim toga, radio je i na održavanju i očuvanju crkvenoga ruha; starih misnica, alba, roketa, oltarnika, te na obnovi župne crkve i župnoga dvora u Garčinu.

O vrijednosti ove kolekcije, iz koje su za izložbu izdvojili stotinjak zanimljivih i vrijednih primjeraka, govorili su autori izložbe, viša kustosica Etnografskog odjela Muzeja Brodskog Posavlja **Karolina Lukač** i viši stručni savjetnik Konzervatorskog odjela Slavonski Brod **Krešimir Mijakovac**, a izložbu "Etno zbirka župnika Mate Kneževića" otvorila je pročelnica Konzervatorskog odjela u Slavonskom Brodu **Željka Perković** koja je dodala da je istraživanje i dokumentiranje stanja ove iznimno vrijedne kolekcije dio širih zajedničkih

aktivnosti Muzeja Brodskog Posavlja i Konzervatorskog odjela u Slavonskom Brodu, koji u narednim godinama planiraju dokumentirati i zaštititi vrijednije privatne etnografske zbirke na području Brodskog Posavlja.

Vlč. Mato Knežević na kraju je zahvalio svima koji su omogućili da njegova kolekcija javnosti bude predstavljena i na ovaj način, a uzvratilo je onako kako se u Slavoniji radi - darujući slavonske tkane peškire. Glazbeni ugođaj stvorila je pjevačka skupina "Biđani". Među brojnim posjetiteljima i ljubiteljima tradicijske kulturne baštine bili su župljani iz Garčina i Gradišta, nekoliko svećenika te đakovačko-osječki nadbiskup u miru mons. **Marin Srakić** koji je, ukazavši na važnost čuvanja narodne nošnje, bogatstva našega naroda, ustvrdio da ona čovjeka oduševljava i obilježava. Podsjetio je i na to da su se sakupljanjem narodne baštine među prvima bavili Josip Lovretić, najveći etnolog u povijesti hrvatskog naroda, te Milko Cepelić, također svećenici bivše đakovačko-srijemske biskupije, pa ne čudi da se i ovaj svećenik na taj način posvetio ljubavi spram naroda iz kojega je i uz kojega je poniknuo.

Karolina Lukač i Krešimir Mijakovac prepoznali su vrijednost kolekcije i priredili izložbu